

2^{ος} Πανελλήνιος Διαγωνισμός Στατιστικής

Ομάδα: Outliers
Πρότυπο Γενικό Λύκειο
Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης

Περιφερειακή Ενότητα Νοτίου Τομέα Αττικής
Κατηγορία: Α' Μαθητές Λυκείου

Παρουσίαση Αποτελεσμάτων
Έρευνας Οικογενειακών
Προϋπολογισμών (2017)

Στόχοι

- Ο κύριος στόχος μας είναι η ανάλυση και παρουσίαση των βασικών αποτελεσμάτων της δειγματοληπτικής έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών στην Ελλάδα για το έτος 2017.
- Ερευνήσαμε, επίσης, αν το καταναλωτικό προφίλ των νοικοκυριών διαφοροποιείται με βάση την περιφερειακή ενότητα της χώρας, το ύψος του εισοδήματος, τον τύπο του νοικοκυριού, τη σχέση εργασίας του υπεύθυνου του νοικοκυριού κλπ.
- Δεδομένου ότι είμαστε μαθητές, δώσαμε κάποια έμφαση στην παρουσίαση των δαπανών για εκπαίδευση. Προσπαθήσαμε να διακρίνουμε αν δίνονται περισσότερες ευκαιρίες σε εκείνους που προέρχονται από ευπορότερα νοικοκυριά μέσω αυξημένης δαπάνης για εκπαίδευση, που προφανώς κατευθύνεται σε φροντιστήρια, ιδιαίτερα μαθήματα, ιδιωτικά σχολεία κλπ.

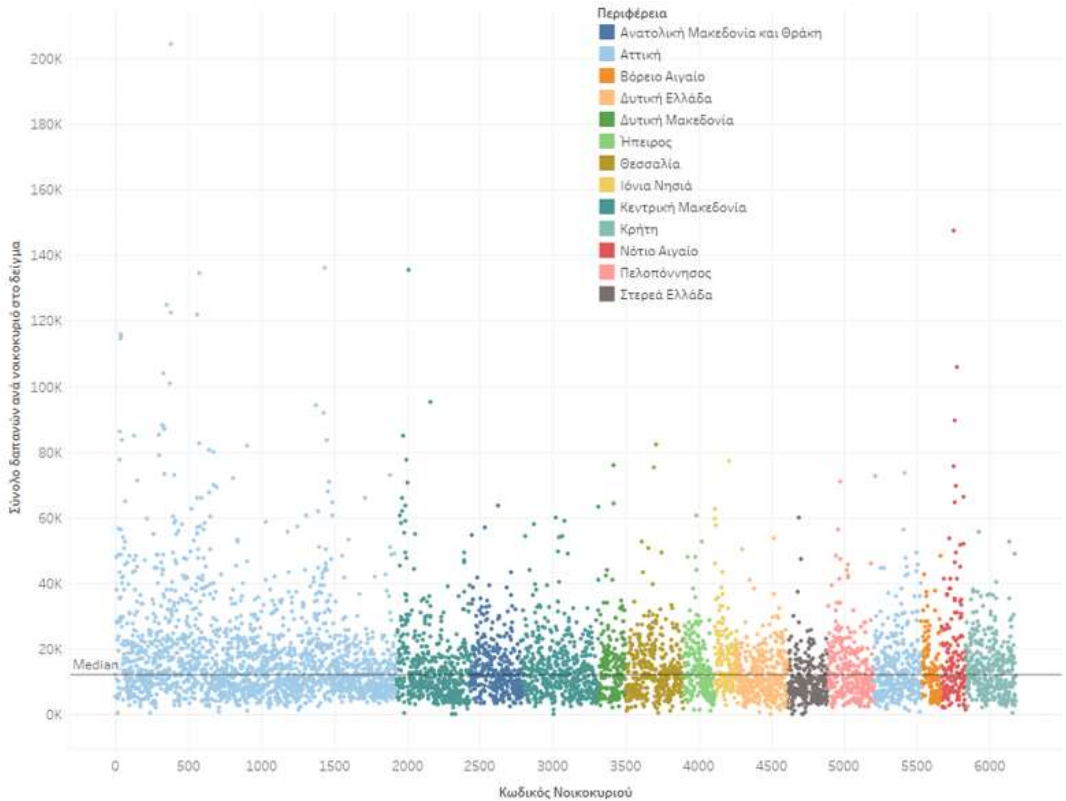

Μεθοδολογία

- Η παρουσίαση των στοιχείων που ακολουθεί αφορά στα δεδομένα του δείγματος (6 176 νοικοκυριά) που μας δόθηκαν.
- Η επεξεργασία των δεδομένων έγινε στο excel και στο tableau. Επειδή δεν είμασταν εξοικειωμένοι με το tableau, «κατεβάσαμε» μια δοκιμαστική άδεια για δυο βδομάδες και παρακολουθήσαμε αρκετά βίντεο για να εξοικειωθούμε καλύτερα με τη χρήση του.
- Χρησιμοποιήσαμε διάφορα είδη διαγραμμάτων και χάρτες που επιλέξαμε σε κάθε περίπτωση ανάλογα με το θέμα που θέλαμε να παρουσιάσουμε και να αναδείξουμε. Τα infographics τα φτιάξαμε κατ' ευθείαν στο powerpoint.
- Γενικά, προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε τα δεδομένα κυρίως με διαγράμματα και επιγραμματική ανάλυση.
- Αναλύσαμε την κατανομή των δαπανών ανά περιφερειακή ενότητα, είδος δαπάνης, τύπο νοικοκυριού κλπ.
- Όλα τα στοιχεία που παρουσιάζονται αφορούν το έτος 2017 και γι' αυτό το λόγο δεν αναφέρουμε το έτος στα επιμέρους διαγράμματα.

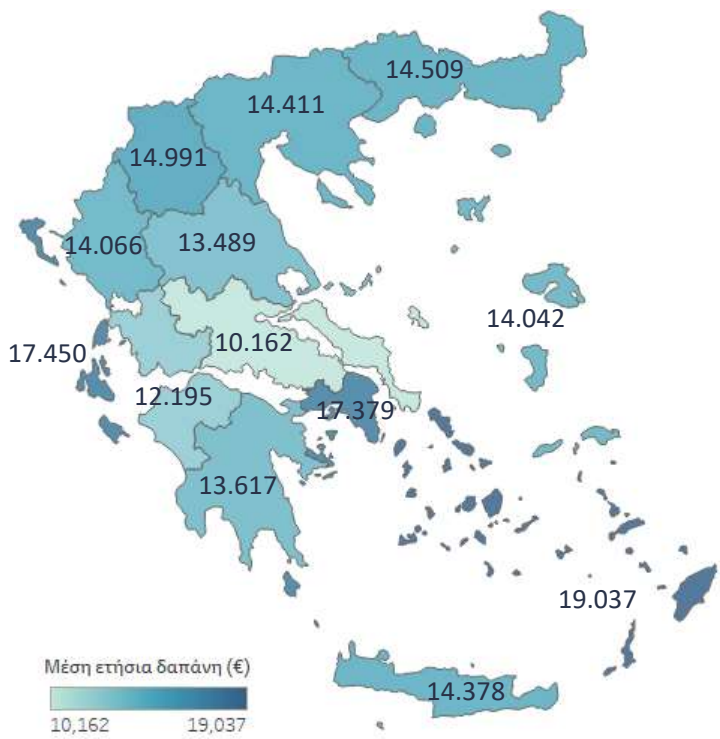
Συνολική Ετήσια Δαπάνη νοικοκυριών στην Ελλάδα

Σύνολο Ετησίων Δαπανών για τα νοικοκυριά του δείγματος

Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζεται η ετήσια συνολική δαπάνη για καθένα από τα νοικοκυριά του δείγματος ανά περιφέρεια. Κάθε σημείο αντιστοιχεί σε ένα νοικοκυριό. Η γραμμή median απεικονίζει τη διάμεσο του δείγματος και αντιστοιχεί σε ετήσια δαπάνη €12 097. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι τα μισά νοικοκυριά του δείγματος βρίσκονται πάνω από αυτή τη γραμμή και δαπανούν περισσότερα χρήματα, ενώ το υπόλοιπο 50% των νοικοκυριών που συνωστίζεται κάτω από την γραμμή δαπανά ετησίως λιγότερα από €12 097. Επίσης, διαισθητικά, μπορεί εύκολα κάποιος να καταλάβει ότι το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό καθώς περιλαμβάνει νοικοκυριά από όλες τις εισοδηματικές τάξεις, ενώ οι πολυπληθέστερες περιφέρειες αντιπροσωπεύονται με μεγαλύτερο αριθμό νοικοκυριών.

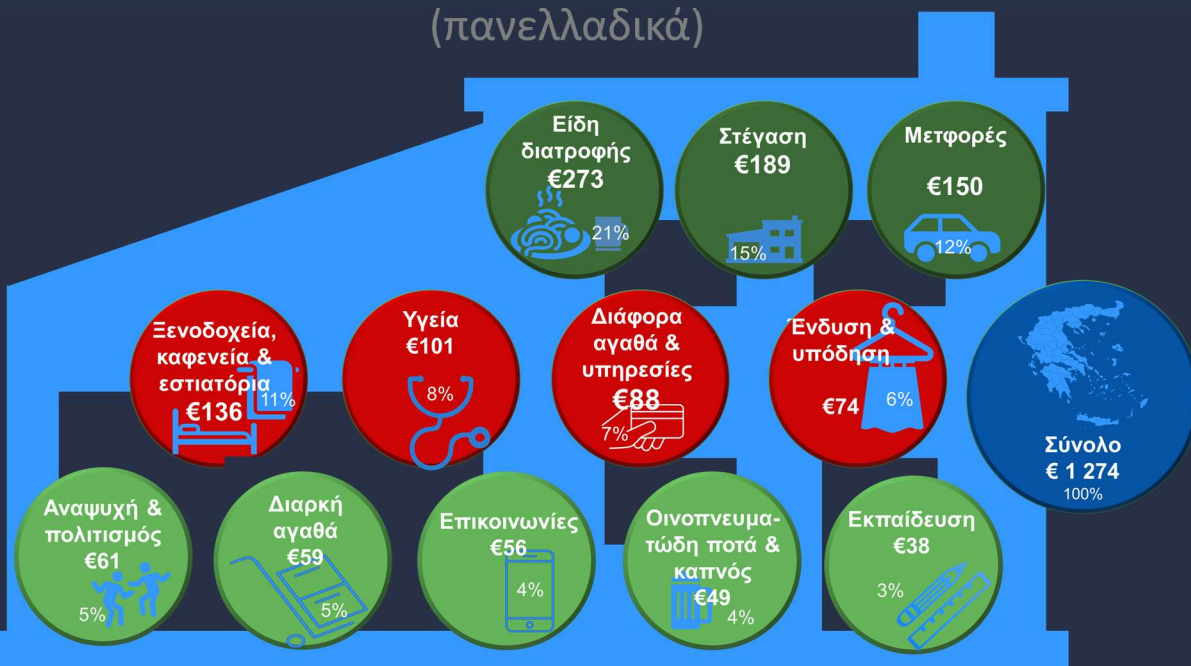
Μέση Ετήσια Δαπάνη νοικοκυριών ανά Περιφέρεια

Τα νοικοκυριά που διαμένουν στα νησιά του Ν. Αιγαίου και του Ιονίου δαπανούν κατά μ.ό. τα μεγαλύτερα ποσά. Ακολουθεί η Αττική, ενώ αντίθετα, τη χαμηλότερη κατά μ.ό. κατανάλωση εμφανίζουν τα νοικοκυριά στις περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας και Θεσσαλίας.

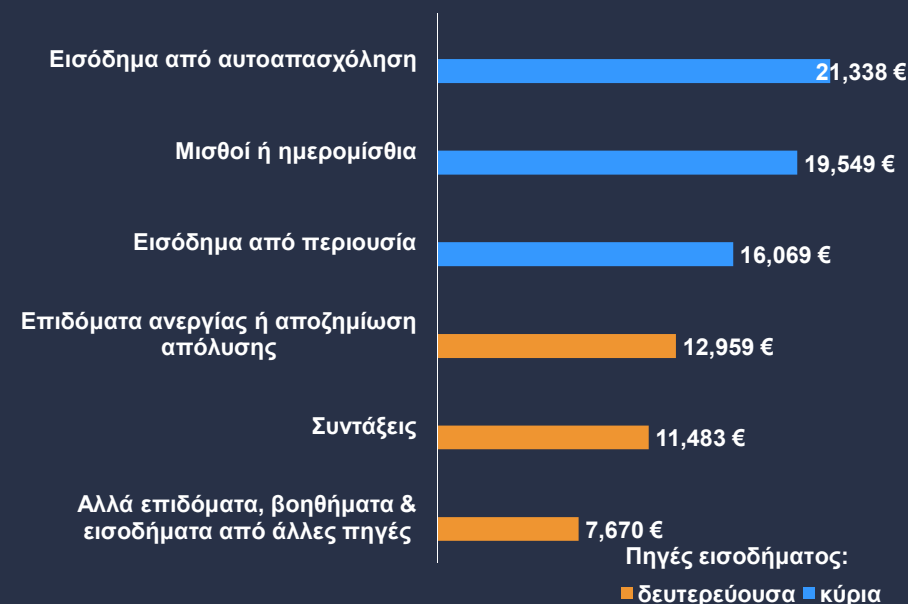
Κατανομή μέσης δαπάνης ανά νοικοκυριό στην Ελλάδα

Μέση μηνιαία δαπάνη ανά κατηγορία δαπάνης
(πανελλαδικά)

- Τα είδη διατροφής και μη αλκοολούχα ποτά καθώς και τα έξοδα στέγασης της κύριας και δευτερεύουσας κατοικίας επιβαρύνουν περισσότερο τον οικογενειακό προϋπολογισμό, ξεπερνώντας το 1/3 των συνολικών δαπανών ανά νοικοκυριό κατά μ.ό.
- Αντίθετα, οι κατηγορίες «οινοπνευματώδη ποτά και καπνός» και «εκπαίδευση» απορροφούν αθροιστικά μόλις το 7% των συνολικών δαπανών.

Μέση ετήσια δαπάνη ανά πηγή εισοδήματος
του υπεύθυνου του νοικοκυριού

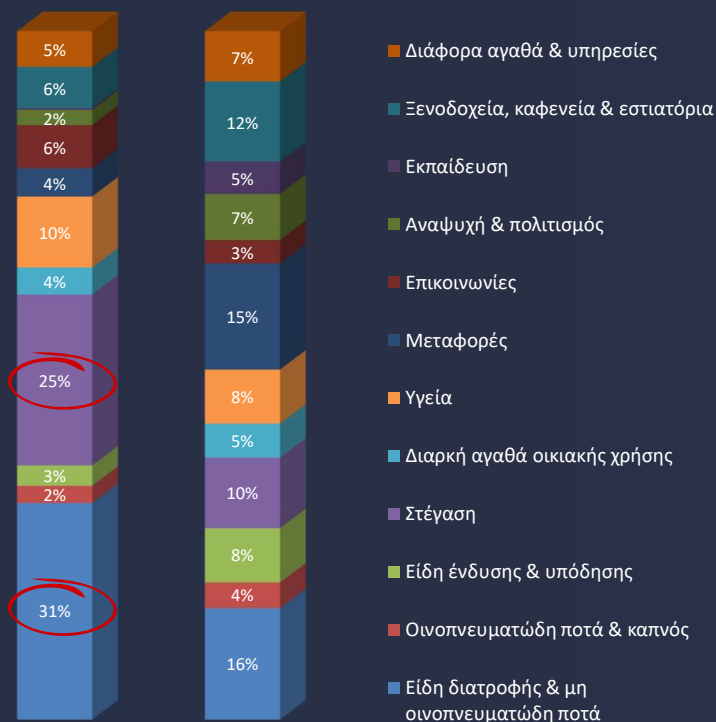
- Μεγαλύτερη μέση ετήσια δαπάνη παρατηρήθηκε στα νοικοκυριά που ο υπεύθυνος είναι αυτοαπασχολούμενος ή εργαζόμενος με μισθό ή ημερομίσθιο. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν εργαζόμενοι ως ελεύθεροι επαγγελματίες (γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, κλπ.)
- Ιδιαίτερα, χαμηλότερες δαπάνες πραγματοποιούν τα νοικοκυριά, όπου ο υπεύθυνος λαμβάνει το εισόδημά του από δευτερεύουσα πηγή (συντάξεις, επιδόματα, κλπ.)

Οι δαπάνες για διατροφή και στέγαση αντιστοιχούν περίπου στο 55% των συνολικών δαπανών για το φτωχότερο 20% του πληθυσμού

Σύγκριση ποσοστιαίας κατανομής δαπανών
(φτωχότερο 20% σε σχέση με πλουσιότερο 20%)

Μέση ετήσια δαπάνη € 4 932
Διάμεσος (median) € 5 196

€ 33 533
€ 28 037

ΦΤΩΧΟΤΕΡΟΙ 20% ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΟΙ 20%

Βασικές Ανάγκες

Το φτωχότερο 20% των νοικοκυριών ξοδεύει κατά μ.ό. περισσότερο από το 50% των συνολικών του δαπανών σε διατροφή και στέγαση (31% και 25% αντίστοιχα). Αντίθετα, στο πλουσιότερο 20% των νοικοκυριών το ποσοστό των αντίστοιχων δαπανών είναι σημαντικά χαμηλότερο (16% και 10% για διατροφή και στέγαση αντίστοιχα).

Ανισότητα

Η μέση δαπάνη του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού είναι 6.8 φορές υψηλότερη από την αντίστοιχη μέση δαπάνη του φτωχότερου 20%.

Εκπαίδευση

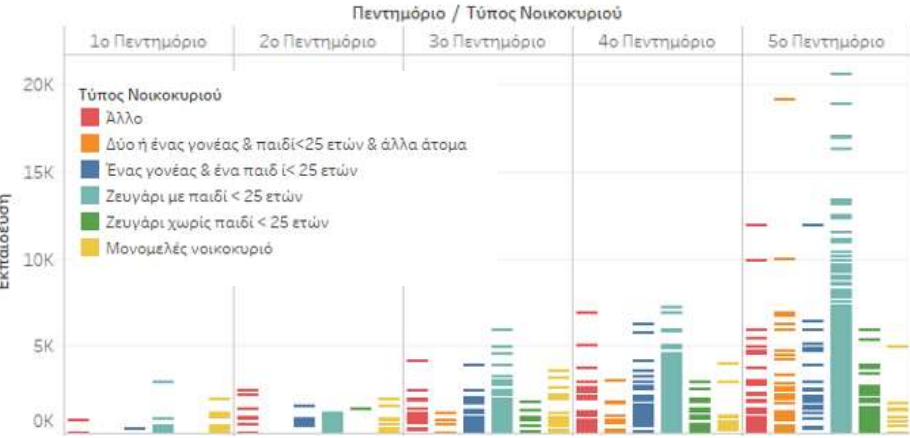

Το πλουσιότερο 20% των νοικοκυριών ξοδεύει κατά μ.ό. €1.584 για εκπαίδευση, ενώ το φτωχότερο 20% μόνο €12 ευρώ κατά μ.ό. Βέβαια, πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το ποσοστό των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών είναι σχεδόν διπλάσιο στο δείγμα του φτωχότερου 20% σε σχέση με το πλουσιότερο 20%.

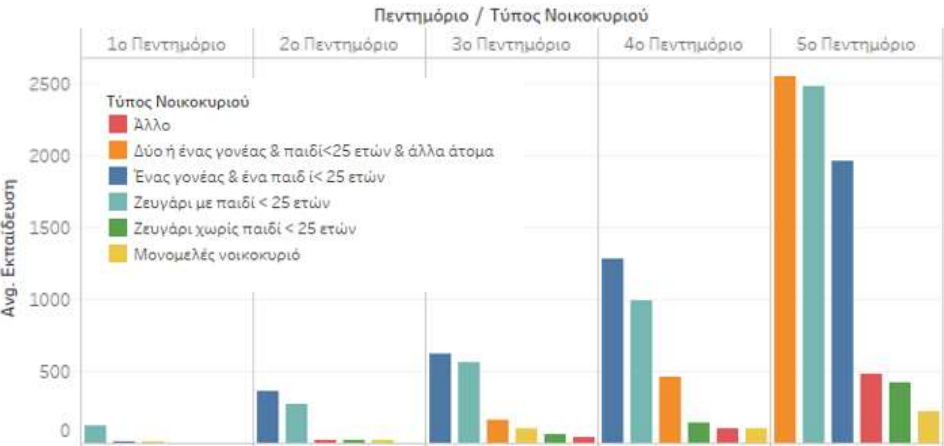
¹ Συγκρίνουμε το 20% των φτωχότερων νοικοκυριών του δείγματος με βάση τις συνολικές ετήσιες δαπάνες με το 20% των πλουσιότερων νοικοκυριών

Ετήσια Δαπάνη Εκπαίδευσης για τα νοικοκυριά στην Ελλάδα

Ετήσια Δαπάνη για εκπαίδευση ανά νοικοκυριό
(ανάλυση ανά πεντημόριο και τύπο νοικοκυριού)

Μέση Ετήσια Δαπάνη για εκπαίδευση ανά τύπο νοικοκυριού

Στο αριστερό διάγραμμα απεικονίζονται τα νοικοκυριά (ανά τύπο) που έχουν ξοδέψει χρήματα για εκπαίδευση κατά το 2017. Τα νοικοκυριά έχουν χωριστεί σε 5 πεντημόρια ανάλογα με το συνολικό ύψος των ετησίων δαπανών τους. Κάθε παύλα αντιστοιχεί στη συνολική ετήσια δαπάνη εκπαίδευσης για ένα νοικοκυριό του δείγματος. Νοικοκυριά με μηδενικές δαπάνες για εκπαίδευση δεν απεικονίζονται. Στο 60% των φτωχότερων νοικοκυριών (τρία πρώτα πεντημόρια), λίγα μόνο νοικοκυριά δαπανούν χρήματα για εκπαίδευση. Η εικόνα αλλάζει όσο κινούμαστε προς τη δεξιά πλευρά του διαγράμματος (πλουσιότερα νοικοκυριά)

Στο κορυφαίο 20% των νοικοκυριών με βάση τη συνολική μέση ετήσια δαπάνη, παρατηρούνται αρκετά νοικοκυριά με υψηλές ετήσιες δαπάνες για εκπαίδευση (€5.000+) που προφανώς αντιστοιχούν σε έξοδα για ιδιωτική εκπαίδευση (σχολεία, φροντιστήρια κλπ.)

Οι τρεις κατηγορίες νοικοκυριών με παιδί μικρότερο των 25 ετών παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη μέση ετήσια δαπάνη για εκπαίδευση.

Μέση ετήσια δαπάνη ανά τύπο νοικοκυριού και κατηγορία δαπάνης

Μέση Ετήσια Δαπάνη ανά κατηγορία δαπάνης και τύπο νοικοκυριού

Μέση Ετήσια Δαπάνη ανά τύπο νοικοκυριού

- Τα ζευγάρια με παιδί κάτω των 25 ετών, δαπανούν τα περισσότερα χρήματα για μεταφορές (€3 160 κατά μ.ό.). Ίσως αυτό να σημαίνει ότι υπάρχουν δύο αυτοκίνητα στο νοικοκυριό.
- Τα νοικοκυριά με ή χωρίς παιδί κάτω των 25 ετών, καθώς και τα νοικοκυριά με δύο ή ένα γονέα και άλλο άτομο στο σπίτι δαπανούν τα περισσότερα χρήματα για αναψυχή (ξενοδοχεία, καφεενεία & εστιατόρια).
- Τα μονομελή νοικοκυριά δαπανούν τα λιγότερα χρήματα για εκπαίδευση.

- Οι δύο κατηγορίες νοικοκυριών που καλύπτουν την αριστερή πλευρά του άνω διαγράμματος (ζευγάρι ή ένας γονέας με παιδί κάτω των 25 και άλλο άτομο στο νοικοκυριό και ζευγάρι με παιδί κάτω των 25 ετών) παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη.

Συμπεράσματα

- ❑ Τα νοικοκυριά που διαμένουν στα νησιά του Ν. Αιγαίου και του Ιονίου δαπανούν κατά μ.ό. τα μεγαλύτερα ποσά (€19 037 και €17 450 αντίστοιχα). Προφανώς η μεγαλύτερη οικονομική άνεση εξηγείται από την σημαντική τουριστική δραστηριότητα στις δύο αυτές νησιωτικές περιφέρειες. Ακολουθεί η Αττική με μέση ετήσια δαπάνη ανά νοικοκυριό €17 379, κάτι που εξηγείται από τη συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας στο λεκανοπέδιο. Αντίθετα, τη χαμηλότερη κατά μ.ό. κατανάλωση εμφανίζουν τα νοικοκυριά στις περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας και Θεσσαλίας.
- ❑ Τα μισά νοικοκυριά του δείγματος ξοδεύουν λιγότερα από €12 100 ευρώ τον χρόνο.
- ❑ Δύο μόνο κατηγορίες δαπανών και συγκεκριμένα τα «είδη διατροφής και μη αλκοολούχα ποτά» καθώς και τα «έξοδα στέγασης της κύριας και δευτερεύουσας κατοικίας» επιβαρύνουν περισσότερο τον οικογενειακό προϋπολογισμό, ξεπερνώντας το 1/3 των συνολικών δαπανών ανά νοικοκυριό κατά μ.ό. Αυτό σημαίνει ότι λόγω της οικονομικής κρίσης, τα εισοδήματα των περισσότερων νοικοκυριών έχουν πιεστεί με αποτέλεσμα ένα σημαντικό ποσοστό του οικογενειακού προϋπολογισμού να κατευθύνεται στα είδη πρώτης ανάγκης.
- ❑ Μεγαλύτερη άνεση για την πραγματοποίηση δαπανών έχουν τα νοικοκυριά στα οποία ο υπεύθυνος είναι είτε αυτοαπασχολούμενος, είτε εργαζόμενος με μισθό ή ημερομίσθιο. Αντίθετα, τα νοικοκυριά στα οποία ο υπεύθυνος λαμβάνει το εισόδημά του από δευτερεύουσα πηγή (συντάξεις, επιδόματα, κλπ.) έχουν κατά μ.ό. σημαντικά χαμηλότερη αγοραστική δύναμη.
- ❑ Η μέση δαπάνη του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού είναι 6.8 φορές υψηλότερη από την αντίστοιχη μέση δαπάνη του φτωχότερου 20%. Μάλιστα, το φτωχότερο 20% των νοικοκυριών ξοδεύει κατά μ.ό. περίπου το 56% των συνολικών του δαπανών σε διατροφή και στέγαση (31% και 25% αντίστοιχα), ενώ στο πλουσιότερο 20% των νοικοκυριών το ποσοστό των αντίστοιχων δαπανών είναι σημαντικά χαμηλότερο (16% και 10% για διατροφή και στέγαση αντίστοιχα).
- ❑ Επίσης, το πλουσιότερο 20% δαπανά σημαντικά περισσότερα χρήματα για εκπαίδευση, ενώ φυσικά τις περισσότερες δαπάνες πραγματοποιούν νοικοκυριά με παιδί μικρότερο των 25 ετών.
- ❑ Τέλος, τη μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη εμφανίζουν τα νοικοκυριά «ζευγάρι ή ένας γονέας με παιδί κάτω των 25 και άλλο άτομο στο νοικοκυριό» και «ζευγάρι με παιδί κάτω των 25 ετών».